

John Grisham

De fraude

A.W. Bruna Uitgevers

1

Theodore Boone werd met een rothumeur wakker. Hij was de avond daarvoor al met een rothumeur naar bed gegaan en het was er 's nachts niet beter op geworden. Terwijl de eerste zonnestrallen zijn kamer verlichtten, lag hij naar het plafond te staren en vroeg hij zich af of hij deze hele week niet kon overslaan. Normaal gesproken vond hij het wel leuk om naar school te gaan. Hij had er zijn vrienden, hij mocht zijn leerkrachten graag, hij vond de meeste lessen best leuk en hij genoot van de debatclub, maar er waren dagen dat hij het liefst in bed zou willen blijven. En dit was zo'n dag, dit was de ergste tijd van het jaar. Vanaf morgen, dinsdag, en dan de hele week tot en met vrijdag, zouden hij en al zijn klasgenoten aan hun tafeltjes gekluisterd zitten om een serie afgrijselijke schoolonderzoeken te doen.

Judge voelde dat er iets aan de hand was en was vanaf zijn plek naast Theo's bed op de dekens geklommen. Mevrouw Boone wilde eigenlijk niet dat de hond in Theo's bed sliep, maar zij was beneden om van haar uurtje rust met de krant te genieten en zou er toch niet achter komen. Of wel? Soms vond ze hondenharen op de dekens en vroeg ze Theo of de hond bij hem op bed sliep. Meestal antwoordde hij dan eerlijk van wel, maar voegde er direct de vraag aan toe: 'Wat kan ik eraan doen?' Hij kon de hond toch niet in de gaten houden terwijl hij lag te

slapen? En om eerlijk te zijn, wilde Theo ook eigenlijk niet dat de hond bij hem in bed kroop. Judge had de vervelende neiging zich in het midden van het bed helemaal uit te rekken en scheen van Theo te verwachten dat hij op het randje ging liggen, zodat hij soms bijna van het bed viel om met pijn in zijn hoofd wakker te worden. Nee, Theo had liever dat Judge in zijn eigen mand naast het bed sliep.

De waarheid was dat Judge precies deed waar hij zin in had en niet alleen in Theo's kamer, maar in het hele huis.

Op dit soort dagen was Theo eigenlijk jaloers op zijn hond. Wat een leven. Geen school, geen huiswerk, geen schoolonderzoeken, geen stress. Hij at wanneer hij wilde, lag het grootste gedeelte van de dag in het kantoor te slapen en scheen zich nergens iets van aan te trekken. De familie Boone zorgde voor hem en hij deed precies waar hij zin in had.

Met tegenzin kwam Theo uit bed, hij aaide de hond over zijn kop, zei goedemorgen, maar niet zo enthousiast als normaal, en liep naar de badkamer. Vorige week had de orthodontist zijn beugel bijgesteld en hij had nog steeds een beetje last van zijn kaken. Hij grijsde naar zichzelf in de spiegel, deed de mondvul metaal waar hij zo'n hekel aan had uit, en probeerde moed te putten uit het feit dat hij misschien net van zijn beugel af zou zijn als hij naar high school zou gaan.

Hij stapte onder de douche en dacht over zijn school na. High school. Hij was er nog niet klaar voor. Hij was dertien jaar oud en heel tevreden op de Strattenburg Middle School. Hij mocht de leerkrachten graag, de meesten van hen in elk geval, hij was de aanvoerder van het debatteam, zou binnenkort gepromoveerd worden in zijn scoutinggroep en, nou ja, hij zag zichzelf als een leider. Hij was in

elk geval de enige op school die af en toe als jeugdadvocaat werkte en hij kende verder niemand die ervan droomde om een gevierd strafpleiter of briljante, jonge rechter te worden. Hij kon eigenlijk geen keus maken. Maar op high school zou hij weer een lulletje zijn dat helemaal onder aan de ladder stond. Dan zou hij echt als een brugpieper worden beschouwd. Op zijn huidige school had hij zijn plek gevonden, maar over een paar maanden zou dat allemaal voorbij zijn. Straks zou het allemaal draaien om football, basketbal, cheerleaders, autorijden, daten, muziek, theater, grotere klassen, kleding, scheren en, nou ja, volwassen worden. Hij was er gewoon nog niet klaar voor. De meesten van zijn vrienden konden niet wachten om volwassen te worden, maar Theo dacht daar anders over.

Hij stapte uit de douche en droogde zich af. Judge lag naar hem te kijken en hoefde aan niets anders te denken dan het ontbijt. Wat had die hond toch een mazzel.

Terwijl hij zijn tanden poetste, of liever gezegd zijn beugel schoonmaakte, moest hij eraan denken hoe zijn leven zou veranderen. High school naderde aan de horizon. Een van de belangrijkste en vervelendste tekenen daarvan waren de schoolonderzoeken, een belachelijk idee van een of andere deskundige. Die lui hadden besloten dat het van belang was om iedere leerling in de staat dezelfde schoolonderzoeken af te nemen, zodat de mensen die de leiding hadden over de Strattenburg Middle School en alle andere scholen precies zouden weten hoe ze ervoor stonden. Dat was één reden voor de schoolonderzoeken. Een andere reden, in Strattenburg althans, was dat de leerlingen in drie groepen gescheiden moesten worden. De slimste leerlingen zouden naar een klas met een speciaal programma voor makkelijk lerende leerlingen gaan. De zwakkeren gingen naar een klas waarin ze extra begeleiding kregen.

En de gemiddelde student hoefde helemaal nergens op te rekenen.

Maar nog een reden voor die schoolonderzoeken was natuurlijk om te meten hoe goed de leerkrachten eigenlijk waren. Als de klas van een klassenleraar het heel goed deed, dan kon hij of zij op een bonus rekenen. Maar als een klas het heel slecht deed, dan kon een leerkracht aardig in de problemen komen. Leerkrachten konden zelfs ontslagen worden.

Het hele systeem van testen, scoren, volgen en evalueren was heel controversieel geworden. De leerlingen haatten het natuurlijk. En de meeste leerkrachten hadden er ook een hekel aan. Bijna alle ouders wilden dat hun kind in de sterkste groep zou worden ingedeeld, maar ze werden bijna allemaal teleurgesteld. En de ouders met kinderen die het niet goed hadden gedaan werden kwaad, of schaamden zich zelfs.

En dus vonden er verwoede discussies plaats. Mevrouw Boone was een fervent tegenstander van de schoolonderzoeken en daarom was meneer Boone natuurlijk een voorstander. Het gezin had wekenlang over de schoolonderzoeken gediscussieerd, tijdens het eten en in de auto, en zelfs tijdens het televisiekijken. De leerkrachten hadden de leerlingen een maand lang op de schoolonderzoeken voorbereid. Lesgeven om te testen was het credo en dat betekende dat er geen enkele creativiteit in de lessen meer zat en niemand het naar zijn zin had.

Theo was er nu al ziek van en de schoolonderzoeken waren nog niet eens begonnen.

Hij kledde zich aan, pakte zijn rugzak en liep met Judge op zijn hielen naar beneden. Hij zei hallo tegen zijn moeder, die zoals altijd opgerold op de bank in haar ochtendjas met een kop koffie de krant zat te lezen. Meneer Boone ging

altijd vroeger weg om samen met zijn vrienden in een klein eethuisje in het centrum van de stad koffie te drinken en te roddelen.

Theo maakte twee kommen met muesli klaar en zette er eentje op de grond voor Judge. Ze aten bijna altijd in stilte, maar heel af en toe kwam mevrouw Boone voor een praatje bij hen zitten. Meestal deed ze dat als ze het gevoel had dat Theo iets dwarszat. Vandaag kwam ze de keuken in, schonk nog een kop koffie in en ging tegenover haar zoon zitten. ‘Wat staat er vandaag op de agenda?’ vroeg ze.

‘Weer herhalingen en oefentesten.’

‘Ben je nerveus?’

‘Nee, niet echt. Ik ben alleen moe. Ik doe het nooit zo goed met die schoolonderzoeken en daarom hou ik er niet van.’

Dat was de waarheid. Theo haalde altijd prima cijfers. Eigenlijk ging alleen scheikunde wat minder goed, maar hij had het met de schoolonderzoeken nooit zo goed gedaan. ‘Wat als ik niet in de sterkste groep kom?’ vroeg hij.

‘Teddy, je zult het op high school prima doen. Net als op de rechtenfaculteit als je daarheen zou willen. Maak je nou maar geen zorgen.’

‘Bedankt, mam.’ Ondanks het feit dat ze hem Teddy noemde, een bijnaam die gelukkig alleen zij gebruikte en dan nog alleen als ze met zijn tweeën waren, voelde hij zich toch wat beter.

Theo had vrienden van wie de ouders helemaal door-draaiden over de schoolonderzoeken en er ’s nachts niet van konden slapen. Als die kinderen geen hoge cijfers haalden, waren hun ouders ervan overtuigd dat ze een miserabel leven tegemoet gingen. Het leek Theo allemaal nogal overdreven.

‘Ik neem aan dat je weet dat er een heleboel mensen in

het land tegen die schoolonderzoeken zijn,' zei ze. 'Ze zijn steeds minder populair aan het worden en er wordt aan alle kanten fraude gepleegd.'

'Hoe kun je met die schoolonderzoeken nou fraude plegen?'

'Dat weet ik niet precies, maar ik heb er iets over gelezen. Het schijnt dat er een district is waar de leerkrachten de antwoorden zelfs veranderden. Dat kun je je toch bijna niet voorstellen?'

'Waarom zou een leerkracht dat doen?'

'Nou, deze school deed het niet zo best en stond onder toezicht. Plus het feit dat de leerkrachten die bonus wilden hebben. Het slaat allemaal nergens op.'

'Ik geloof dat ik me niet zo lekker voel. Ben ik bleek?'

'Nee, Teddy. Je ziet er kernegezond uit.'

Het was acht uur, tijd om te vertrekken. Theo waste de beide kommen af en liet ze zoals altijd op het aanrecht staan. Hij kuste zijn moeder op haar wang en zei: 'Ik ga.'

'Heb je je geld voor je lunch bij je?' vroeg ze, zoals ze vijfmaal per week vroeg.

'Ja, natuurlijk.'

'En heb je je huiswerk af?'

'Helemaal klaar, mam.'

'Hoe laat zie ik je weer?'

'Ik kom na school wel even op kantoor langs.' Theo kwam elke dag na school op kantoor langs, maar mevrouw Boone vroeg het elke dag weer.

'Wees voorzichtig,' zei ze. 'En vergeet niet te glimlachen.'

'Ik glimlach al, mam.'

'Ik hou van je, Teddy.'

'Ik hou ook van jou, mam.'

Theo liep de kamer uit en nam afscheid van Judge, die met mevrouw Boone mee naar kantoor zou gaan om daar

de hele dag te eten, te slapen en zich nergens druk om te hoeven maken. Theo sprong op zijn fiets en reed weg, terwijl hij nog eens wenste dat hij de komende vier dagen een hond was.